

substituce vyvozuje nějaké nároky soukromoprávní, musí je sám hájiti, je-li právo jeho porušeno, žalobou o plnění, je-li ohroženo, žalobou o určení za zákonných podmínek; ale soudu pozůstalostnímu, vyjmouc případ, že substituční případ již nastal, nepřísluší ani rozhodovati věcně, ani určovati role žalobní a udělovati lhůtu, do které žalobu pod následky nějakými podati dlužno. Případ substituční ještě nenastal, ježto dědička posud žije a substituce je ustanovena jenom pro případ, že za života svého nemovitosti ke všeobecně užitečným účelům nevěnuje. Je-li spor mezi účastníky, kteří se domáhají rozhodnutí pozůstalostního soudu o tom, kdo má žalobou o uhasnutí nebo trvání nadace v důsledku věnování dědičky správněji o tom, je-li nastalé věnování všeužitečným, zakročiti, nemůže ho rozřešiti pozůstalostní soud, nejsa k takovému rozhodování příslušným, a měl naopak vysloviti dle Šu 2 čís. 1 nesp. říz. a Šu 41 j. n. k takovému rozhodování svoji nepřislusnost a poukázati strany na pořad práva, aniž by určoval roli žalobní a lhůtu k podání žaloby s určitými následky.

Čís. 5600.

Pojišťovací smlouva.

Jedině doba splatnosti pojistek a nikoliv doba podání žaloby jest rozhodnou pro otázku, zda pojišťovně přísluší premie za pojišťovací období.

Respektní lhůta, třebas byla povolena pouze mlčky, připočítává se ku lhůtě pro podání žaloby o zaplacení pojišťovacích premií.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1925, Rv II 493/25.)

Proti žalobě, již domáhala se pojišťovna na žalované firmě (veřejné obchodní společnosti K.) zaplacení pojišťovací premie za rok 1924 za pojištění aut proti povinnému ručení, namítla žalovaná mimo jiné, že v roce 1924 již neměla zájmu na pojištění, ježto počátkem roku 1924 byla z veřejné obchodní společnosti K. zřízena akciová společnost K. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolatelka opírá odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci o to, že 1. nárok žalující strany dle Šu 63 zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. zanikl, protože zájem pojištěné strany na pojištění odpadl, 2. ohledně pojištění z povinného ručení, že žaloba byla opožděně podána a žalobní nárok proto zanikl. Neprávem. ad 1.: § 63 zákona ustanovuje sice, že pojišťovací smlouva uhasne, odpadá-li zájem na pojištění. Současně ustanovuje však tento §, že pojišťovně patří premie až do konce pojišťovacího období, ve kterém se o důvodu uhasnutí dozvěděla. Tím spíše má pojišťovna nárok na premii za celé pojišťovací období, za kterého zájem odpadl. Jak bylo zjištěno, byla znovu zřízena akciová společnost K. zapsaná do rejstříku teprve dne 16. května 1924, první valná hromada konala se dne 17. března 1924 a, i kdyby se mělo za to, což ovšem nebylo výslovně tvrzeno, že auta, jichž se pojišťovací smlouvy týkají, byla převzata novou akciovou společností, nemohlo se to právnicky státi před 17. březnem 1924,

zájem žalované firmy na pojištění pozůstával tudíž v době splatnosti za-
 žalovaných premií, t. j. dne 29. ledna 1924 a nebrání ustanovení §u 63
 zákona oprávněnosti zažalovaného nároku. Okolnost, že veřejné ob-
 chodní společnosti již od roku 1922 byly vedeny akciovou společností
 K., jest pro posouzení věci zcela bezvýznamnou, neboť právě tak, jak
 tato okolnost nebránila tomu, že premie za leta 1922 a 1923 byly zapla-
 ceny žalovanou firmou, není překážkou toho, že tato firma jest povinna
 k zaplacení premií i za rok 1924, protože v době splatnosti byla subjek-
 tem pojišťovacích smluv, nikoliv akciová společnost, která tenkrát je-
 ště nepozůstávala a která též smlouvy nepřevzala. Rovněž jest neroz-
 hodno, že v době podání žaloby akciová společnost již byla právnicky
 aktivována, protože pro oprávněnost zažalovaného nároku nerozhoduje
 den podání žaloby, nýbrž začátek dotyčného pojišťovacího období.
 ad 2.: Žalované firmě nebyla písemně udělena jednoměsíční dodatečná
 platební lhůta. Přes to není žaloba, která byla podána dne 24. května
 1924, opožděna. Ježto § 29 poj. zák. dosud ještě neplatí, rozhoduje vý-
 hradně obsah smlouvy. Dle §u 6 smlouvy má pojišťovna právo podati
 žalobu na zaplacení splatných premií jen do 3 měsíců po uplynutí jed-
 noměsíční respektní lhůty. Ježto tato lhůta, jak právě uvedeno, činí jeden
 měsíc, trvá promlčecí lhůta celkem 4 měsíce, t. j. od 29. ledna do 29.
 května 1924. Okolnost, že v tomto případě lhůta nebyla výslovně pí-
 semně udělena, nemá za následek zkrácení promlčecí lhůty, protože po-
 jišťovací smlouva výslovně mluví o tříměsíční lhůtě po uplynutí re-
 spektní lhůty a smlouva neobsahuje ustanovení, dle něhož by opomenutí
 písemního oznámení dodatečné lhůty, tudíž formální chyba, mělo pusobiti
 na dobu materielní promlčecí lhůty. K tomu dlužno podotknouti je-
 ště toto: Začátkem roku 1924 bylo mezi stranami vyjednáváno o převzetí
 smluv akciovou společností a uzavření nových smluv a byla za tohoto
 vyjednávání i řeč o tom, že premie již splatné mají dodatečně býti sú-
 čtovány. V tomto vyjednávání dlužno shledati mlčky udělené poshovění
 splatných premií, které žalující firma v dopisu ze dne 21. května 1924
 tvrdí, a odporovalo by přímo zásadám obchodního života, kdyby se za
 vyjednávání uvedeného druhu a při poshovění mlčky uděleném k zacho-
 vání práv na zaplacení poshověných lhůt ještě žádalo písemné oznámení
 dle §u 6 poj. smlouvy. Vyjednávání mezi stranami o převzetí starých po-
 jišťovacích smluv akciovou společností a súčtování splatných premií
 mělo již samo o sobě účinek prodloužení platební lhůty a nemohla proto
 žalovaná firma míti za to, že opomenutí písemního vyzvání má v zápětí
 ztrátu práv žalující strany, že zejména má v zápětí zkrácení promlčecí
 lhůty, dle smlouvy 4 měsíce trvajících. Žalovaná firma nemůže proto z té
 okolnosti, že písemně nebyla upomínána, vyvozovati pro sebe právo
 v neprospěch odpůrce a jest odvolání i s tohoto stanoviska neospravedl-
 něné.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

• D ů v o d y:

Po stránce právní nejsou vývody dovolání způsobilé, by otřásly nebo
 vyvrátily správné, stavu věci a zákonu odpovídající důvody napadeného

rozsudku a poukazuje proto soud dovolací dovolatelku především na tyto důvody napadeného rozsudku, k nimž s ohledem na vývody dovolání dodává: I když jest správným, že zákonodárce dle intencí pojišťovacího zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. zkrátiti chtěl lhůtu osvobození pojistitele od ručení, přes to, že pojišťovací smlouva trvá, nelze z ustanovení Šu 6 pojišťovacích podmínek vyvoditi, že, nebyla-li jednoměsíční respektní lhůta výslovně udělena, nýbrž jen, jak v tomto případě se stalo, mlčky povolena, lhůta ku podání žaloby činí pouze tři a nikoli čtyry měsíce a že tedy mlčky povolená respektní lhůta nemá významu. Tvzení dovolání, že při tomto výkladu Šu 6 pojišť. podmínek pojistiteli bylo by možno respektní lhůtu na jeden měsíc stanovenou libovolně prodloužiti, nedopadá, když v tomto případě tak se nestalo a žaloba jen s připočtením jednoměsíční respektní lhůty Šem 6 pojišť. podmínek stanovené v dalších třech měsících, tedy celkem ve čtyřech měsících byla podána. Tím pozbývají vývody dovolání, touto otázkou se zabývající, svého významu a není proto třeba jimi blíže se obírat. Pokud jde o otázku, zda žalobkyni přísluší nárok na pojišťovací premii do konce pojišťovacího období přes to, že za něho zájem žalované na pojistkách odpadl, nelze přisvědčiti názoru dovolatelky, že tam, kde pojistitel v době zažalování premie věděl, že žádný závazek pro něho z pojišťovací smlouvy vzniknouti nemůže, již není oprávněn svou pohledávku uplatňovati, poněvadž se to přiči pojmu oboustranné smlouvy, jakou pojišťovací smlouva jistě jest, když v době splatnosti zažalovaných premií trvala ještě žalovaná společnost po právu a tudíž i její zájem na pojištění, jak soud odvolací v napadeném rozsudku správně vyvodil. Poněvadž jediné tato doba a nikoli doba podání žaloby jest rozhodnou pro otázku, zda žalobkyni žalobou vymáhané premie až do konce pojišťovacího období přísluší, jest správným názor soudu odvolacího, že přes to, že vznikem akciové společnosti dne 17. března 1924, tedy před podáním žaloby, které se stalo dne 24. května 1924, zájem žalované na pojištění po- minul, táž jest povinna zažalované premie až do konce pojišťovacího období zaplatiti, jak § 63 pojišť. zák. ustanovuje.

Čís. 5601.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Srážka vozu, ujevího po svahu, s vlakem místní dráhy.

(Šírou) trať ve smyslu předpisů pro dopravní službu čís. XIX. čl. 29 bod 10 rozumí se trať vně krajních výměn.

»Stálé střežení vozů« zřízencem předpokládá nepřetržitou přítomnost zřízence u předmětu, nestačí pouhý vzdálený dohled neb občasná docházka na místo předmětu.

Dozoru jest po případě třeba i ve stanici.

Nejde o osoby třetí, za jichž jednání ve smyslu Šu 2 zák. o ručení drah dráha neručí, bylo-li ujetí vozu způsobeno jednáním zřízenců podniku, jimž byla dráha manipulací s vozem svěřila.

V tom, že ujetý vůz na svahu trať dostal zrychlení (akceleraci), nelze spatřovati vyšší moc.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1925, Rv II 692/25.)